

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
 Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
 Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
 A szerkesztésért ideiglenesen felelős: Dr. Bocz Soma
 Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
 Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
 Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Kézműiparunk megmentése.

II.

Nem tudjuk megérteni, hogy a sokat hangoztatott kontár kérdésben miért nem képes sem a közigazgatási hatóság, sem az iparhatóság valamelyes erélyesebb lépésre még csak el is szánni magát. A mindenütt felburjánzó kontárkodás olyan égető sérelme kisiparunknak, főleg a kerekes, kovács, asztalos, lábbeli készítő és építkezési szakmának, hogy e téren csak még egy sérelme fájóbb és égetőbb a kisiparnak: a méltánytalanul túl magas adókirovások. Annyi a falusi kontár kovács, kerekes, asztalos, lábbeli készítő és házépítő kirpács, hogy számuk egész légióra rug már. Ezeknek a kontároknak tüzzel-vassal való kiirtására az egész járási körletben haladéktalanul meg kell tenniök a sürgős lépéseket az illetékes hatóságoknak és a törvény drákói szigorával ki kell pusztítaniök a kisiparosok e parazita tönkretevőit. Az Iparos Egyletnek a kontárok kiirtására állandó permanens bizottságot kell alakítania és lankadatlan erővel kell a hatóságokat egyenesen rákényszerítenie a sürgős rendcsinálásra. Egy öntudatos testület tud kényszeríteni, ha akar, még hatóságokat is a törvény betartására és betartatására!

A szászvárosi egykor híres bőr- és lábbeli készítő ipar is siralmas helyzetbe jutott s talán a lábbelikészítők vannak a legkétségbeejtőbb helyzetben. A gyári ipar a bőrípárt igaz, hogy alapjaiban országosan is megingatta, de

Szászvároson a gyári termelés a maga leépített munkájában, - párosulva a falusi kontárok romboló „tevékenységével“ — nemcsak megingatta a lábbelikészítő kisipart, hanem valósággal tönkre is tette. A szászvárosi bőrípárszakma mindenek előtt testületileg lépjen be a Brassóban napjainkban megalakult Bőrípári Szindikátusba. Helyi tevékenységét az itteni Iparos Egylet keretében összpontosítsa arra a követelésére, mely szerint a sátrakban való piaci árulástól eltiltandók a gyári készítményü bakkancsok, lábbelik.

A kisipar érdekében tiltsa ki a városi hatóság a piaci sátraktól a gyári portékákat s ne engedje meg, hogy a bolthelyiséggel bíró kereskedők, kik gyárakból szerzik be bőrárúikat, a piacon sátrakban árulhassanak. A viszontelárusítók is csak kézműipari bőr- és nemüeket áruljanak, tehát talpat és bocskoranyagot is. A megalakítandó lábbeli készítő helyi csoportosulata, mint testület, egy kis utánna járás mellett — az állam támogatásával — nagyobb mennyiségü bakkancs szállítására is megrendeléseket kaphat pl. a bányatüzekhez és a katonasághoz. Igaz, hogy e tekintetben nem a kisipar megmentése az irányadó, hanem a baksis, de a balkáni baksisrendszer ellen is kell legyen már egyszer orvosság! Az erős testületi szellem olyan a baksisra, mint a tömjén az ördögre. Lassan, de biztosan: az is kámforrá fog válni az öntudatos szervezetség és testületi szellem előtt!

Végezetül az építőipar válságáról

teszünk egy pár helyi megjegyzést, jobban mondva megvilágítást. Az agrárkiszajátítások rendjén házhelyhez jutott szászvárosi lakosok nagy része már tető alá is hozta a maga városvégi hajlékát. Azonban ez építkezéseknél az építő kisiparnak semmi elfoglaltsága sem volt. A városi hatóság ezekre az építkezésekre semmi gondot nem fordított s eltűrte, hogy világ csufjára — az építkezési szabályrendeletek ellenére, — vályog-kurgánokat, cementes sertés-hizlaldához hasonló alkotmányokat építsenek szalamander cik-cakokban, utcáfront nélkül, a kirpácsok és a kalákázó szomszédok. Ez építkezéseknél valósággal kiváltságos, védett helyhez jutott a kontárság és a kvalifikáció nélküli érvényesülés. Az egykori malterhordó napszámosok úgy vállalkoztak, építettek, mint tavaszkor a fecskék. A város valósággal kitenyészttette ezeket a kirpácsokat. Az Ipartestület hasson oda, hogy az, aki csak elleste a maga mesterségét és nem tanulta, az maradjon meg őstermelőnek és hordozza szorgalmasan a trágyát az ugarra s ne üsse bele az orrát még a beton építkezésekbe is! A városrendezés és szépészet érdeke mindenképpen megköveteli, hogy a város területén ne építsenek hurubákat és kurgánokat. Állapítson meg a város az új házhelyek után megkezdődő építkezésekre három olcsó és izléses építkezési szabványtipust s ne tűrje meg, hogy mutyiba és kalákába, vagy szemes komencióba, olyan alkotásokkal ajándékozzák meg városunkat a kirpácsok,

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Mandulagyulladás.

1927. augusztus.

Dévára vagyok hivatalos, mert szeretett közoktatástügyi miniszterünk, az ország minden megyéjéből összesereglett tanítók kurzusának befejezése előtt, a szlőidtanfolyam eredményeinek kiállítását megtekintendő, hétfőn Dévára jön s engem is bemutatnak Öxelelenciájának. Azt mondják, hogy a kiállítás igazán megüti a művészi nivót, érdemes megtekinteni.

A menetprogramom egyszerű: hétfőn reggel 7 órakkor az autobusszal Dévára, délben vissza. Igen ám, csak az a bajom, hogy egy hatalmas mandulagyulladásom van és 38·7

tized a láz. Így aztán egész éjjel lázlátomásaim voltak.

A kegyelmes urat frakkban-lakkcipőben láttam, összes rendjeleit feltűzte, jobb kezén glasszékeztü fekete sávokkal, balkezében egy pergamenttekercs lelogó pecséttel. S láttam körülveve frakkos hajlongó uraktól, az egyik éppen a nevemet szólítja.

Egy-kettő-három, négy-öt, egy-kettő-három, négy-öt, (hallom gyermekkorombeli táncmesteremet számolni) s kétszer sasszirozó graziózus lépésekkel csicsinkázok a kegyelmes ur elé, jobb lábamat a bal mögé húzva, térdben megrogyva, fejemet öt centire félre hajtván negédesen mosolyogva, hajlok meg — így: áinsz, szváí — (hallom a táncmesterem hangját) bezzeg a Wekker 7 óra, tyüh az áldóját rosszul állítottam be az ébresztőt, elkésem az

autobuszt, azzal egy szökéssel fent termék, természetesen pont a ballábammal ama „bizonyosba“ merülve, a melybe egész éjjel zsálya lével gargarizáltam. Ána! a mindenét, ordítom a Bedinernét, hamar vizes rongyokat, feltörölni.

Tetőtől-talpig megmosakodni egy kis laborban, pillanatok műve, magamra ráncigálom jobbik és egyetlen öltönyömet s rohannok, nehogy lekéssek. Közben felkapom az asztalról a poharat hirtelen kihörpintem, hát — az istálóját ennek a görbe világnak — a kapuban érzem, hogy unokahugom odolos szájvizét hörpintettem ki a teám helyett. Prűszögve rohanok a Central előtti, városunk egyetlen autótaxi és konflis állomására. Huh! Mind döcögnek már az állomás felé. Lekéstem! De egy vadonatúj taxi mégis Déva felé

Alapított
1812-ben.

SZÖLLŐSY

üveg-, porcellán-kereskedése és üvegezési vállalata
 Orăștie-Szászváros

11 9-

Ajánlja dúsa n felszerelt raktárát üveg-, porcellán-, képkeret-, tükör-, villanylámpa- és diszjúárúkbán!

mint aminők a vágóhid előttiék nagy része. Így a képesített kisipar is hozzá fog jutni a maga jogaihoz és munkamezejéhez az építészet terén is.

Ezekben adtunk hevenyében egynéhány célkitűzést, néhány gondolatot kézműiparunk megmentése problémájához. Kérjük az avatottabbakat és illetékesebbeket, hogy pótolják a célkitűzésben mutatkozó hiányokat. Lapunk mindenkor megértő és szolgálatkész támogatója marad, — nemzetiségre való tekintet nélkül, — a megmentendő és életképessé teendő szászvárosi kisiparnak.

Hegedüs Loránt beszéde az Európai Keresztyén Szövetség esztergomi gyűlésén.

Az Európai Keresztyén Szövetségi Unió konferenciája, a záróülés előtt Esztergomba egész napos kirándulást rendezett, amelynek két legnagyobb eseménye: Csernoch János hercegprimás sirjának megkoszorúzása és Hegedüs Lóránt háromnyelvű bibliamagyarázata volt.

Esztergomban a külföldi és magyar vendégek a bazilikához vonultak, ahol Hegedüs Lóránt helyezte el Csernoch János hercegprimás sirjára a protestáns konferencia koszoruját, beszédében kiemelve a minden magyart összekapcsoló krisztusi szeretet fontosságát, amelytől Magyarország feltámadását várhatjuk.

Délután 5 órakor a Széchenyi-téren több ezer főt számláló közönség sereglett össze, hogy meghallgassa Hegedüs Lorántot, aki már bevezetőjében bejelentette, hogy a külföldi vendégekre való tekintettel, nemcsak magyarul, de németül és angolul is beszélni fog. Magyar nyelvű beszédében többek között ezeket mondotta:

— Testvérek, atyák, anyák, gyermekek, gyertek velem Jézus szívéhez, gyertek velem. Egy ember áll előttetek, aki megjárta az élet mélységeit. Voltam a börtönben, ahova a kommunisták vetettek, szokszor halálraítéltek és

áll. Ahogy közeledem feléje, az eleje egy tűnik fel, mint egy kínai sárkányfej, két hatalmas kerek szeme, az orrán egy bibircsó, foyton ileg-forog, a sárkány hátán oldalt elnyujtozkodva, a keresztcsontján ülve, pluderer fekete zubbonyban, a gazdája, rostás borotvátlan fekete sörtés hatalmas kvadrát fej. Nekem úgy tűnik fel, mint egy bolsevik kínai, oly zord nézésű, hogy nem szeretnék vele egyedül találkozni a bánffyhungyadi országuton. Éreztem, hogy a hátam közepétől a hajam tetejéig borzongok s minden hajam szála tótágast áll. Egy-kettő-három, négy-öt, sasszirozok a kínai elé s a legudvariasabban selypitem:

— Uraszágod Dávára igyekszik ugye?

— Ugen, mormogja vissza.

— Aztán engem is elméltóztatik vinni ugye?

— Ugen ha jönnek még harman, így dörmögi vissza.

A világért meg nem mozdult volna, úgy döglött ott elnyulva, mint a millió Vénusz kocsikenőccsel bemázolva. Bölömbika, morgom magamban, azzal bosszusan reverst fordítva rohanok haza. Nem láttam busszumban a Mirovitzné sarkán gyülekező perceptorokat és „segédeszközöket“ akik tudvalevőleg csak korporatív vonulnak reggelenként a hivatalba (nagy familiáris érzékről tanuskodva) nem láttam János bácsit, amint a kuncaftokat lesi.

voltam Magyarország pénzügyi diktátora. Most ismét miniszter vagyok, mert a miniszter szó: szolgát jelent, az Ur Jézusnak vagyok minisztere. Csalódásom után többször kerestem a halált, öngyilkos akartam lenni, küzdöttem az Isten ellen, de Isten nem engedte meg, hogy meghaljak, mert elrendeltetett hogy visszajöjtek. Jézus hozzámjött, de nem látomás vagy csoda alakjában, hanem ott jött Jézus, ahol mindenki benne van, a szívemben. Ő az egyetlen vallásalapító, aki a fájdalmat szentséggé emelte a világon. Én protestáns vagyok, de a magyar katolicizmus fővárosába jöttem, hogy szeretetet hirdessek, amit Jézus követel tőlünk. A szeretet Jézus teste és vére, aki gyűlölködik, más felekezetet megtámad, nem lehet Jézus hive. Apák, anyák, ha Jézust akarjátok gyermekeitekhez vinni, ha gyermekeitek által akarjátok

nézzetek a ti ártatlan gyermekeitek arcába és ne tegyetek olyant, amit gyermekeiteknek nem akarnátok bevallani.

Németnyelvű beszédében hivatkozott Modersohn német lelkész előadására, aki elmondta, hogy Phillipust egy utján hogyan térítették meg. Ő is megtért, mert ötven éven át nem olvasta a bibliát, de megpróbáltatásai Jézushoz vezették.

(Cenzurat.)

Ebzárlati gondolatok.

Az ebzárlat a kutyák polgári jogainak felüggesztését jelenti. Annál is többet: ostromállapotot rögtönítélő bírósággal. Nemes városunkban rendszerint akkor szokott esedékes lenni, mikor a direkt adózó polgárok (a kutyák indirekt adózó alanyok) jogaira is zárlatot rendelnek el államközbiztonsági érdekekre való tekintetből. Egészen bizonyos,

De láttam egy Noé bárkáját a piacon, odarohanok, hát a farán egy pléhtábla, az van reápingálva, hogy Ziegler mester sofföröket nevel, hirtelen és olcsón. Kedves Ziegler mester; bárkája felirata hiányos. Irja még oda a másik farára „és úgy kezdőknek, mint már sofföröknek udvariasságtanból olcsón leckét adok.“

Otthon. Hamar a lexikont. „B“ betű lás-luk mi az a bő, bölöm bölömbika? Azt mondja: (Botaurus stellaris L.) állat (na ez stimmel) a gémfélék családjába tartozó madárfaj. Számár! csapom be a könyvet. Bölömbika: az egy kínai, kocsimázos Vénusz az autótaxi a kormány kereke mögött, amolyan kvadrát fejű szörnyeteg.

Kedves szerkesztő ur! Hagyjon nekem békét és ne bizgessen folyton a cikkekért. Rakjon a lapjába inkább hirdetéseket, az öreg „fástól“ a malomkövekről, az jobban hajt. Most itt fekszem, lázam felszökött 40-5 tizedre, a fejem zug, s nő, már akkora mint egy dézsa, száraz, égő szememet a plafonra meresztem, (a csudát?, most veszem észre, hogy a Festő ur a festékebe enyv helyet csak budai földet tett, mert úgy pattogzik már le a plafon, hogy na.) A hamis, tapétamustrás falakon a minták eltorzulnak s ugynéznek ki, mint az a kínai, aki „igen“ helyett „ugen“-t mond, forró homlokomat drága feleségem hűsíti 26

hogy a kutyák ebi-jogbölcsészete az állami önkénykedés olyan tényének tekinti az ebzárlatot, mely a kelet-római császárság legszomorubb napjaira emlékeztet. Mert ellentétben az emberi alanyokkal, a keleti kutyák mindig nagy polgári szabadságjogokat élveztek a Balkán félszigeten s még a legszomorubb bizantinizmus idején is a szabadságjogok teljes birtokában csatangolhattak a zezugos keleti síkatorokban. Az ebzárlat idején és területén a kutyák egy modern jogállamban, pl. nálunk is, olyan terrorizmus alatt állanak, mint Szovjet-Oroszországban a burzsujoknak nevezett néhai tizezer holdas goszpodinók. Némileg hasonlít ez az állapot az u. n. kisebbségi jogegyenlőséghez is. Ugyanis ebzárlat idején a kutyák részére minden csoportosulás, gyülekezés tiltva van, a vélemény-szabadság teljesen elnyomva s a Bismark-féle német-szajkosár-rendelet a maga legzordabb szellemében van végrehajtva. Szajkosár nélkül az utcára sem szabad lépniök. A gazda pórázon köteles őket vezetni s óvni minden kalandos vállalkozástól. Itt is, mint a legújabb sajtótörvénynél, a fokozatos felelősség elve uralkodik. Ha a kutya egy önfeledt pillanatában az ebzárlat intézkedéseit átlépi, vagy mondjuk, átgorja: az reá nézve a halálugrást (salto-mortalét) jelenti. S minthogy az apák bűneiért a fiaknak vásik a foguk, úgy a kutyák kihágásaiért a gazdák is bűnhődnek.

Az ebzárlatot kormányválságok ideje körül rendelik el a legtöbbször, mert rendesen ilyen kulminációs időpontokban szokott megtörténni, hogy egy veszett kutya néhány pincsit, dákszlit, vagy gyermeket megmar. Marás előtt soha ebzárlatot nem rendelnek el, csak marás után. Erre nagyon ügyelnek a hatóságok. Ez az utólagos gondoskodás éppen fordítottja annak az előleges óvintézkedésnek, mit a kisebbségi alanyokon gyakorolnak. Ezeket ugyanis mindig előbb kóterezik be, úgy, hogy soha sincsenek tisztában, hogy miért is fogták össze őket, mikor senkit és semmit meg se sértettek, meg nem karcoltak még a kisujjuk körmével sem. A veszett kutyáknak csodálatos intuiciójuk van, mindig úgy intézik a dolgot, hogy sohasem csatangolnak az ebzárlat alatt, hanem mindig néhány nappal

fokos langyos vízzel, mert műjeget a városból csak akkor kapok, ha kötelezem magam egész éven át naponként legalább is 20 kilót venni a 20 leuval kilóját — istennyilát — és látom a tekintetes kiadóhivatalt ketyegő gyűjteménye között s hallom Őt bosszusan morogni „az ördög bujjék egy ilyen lázálmos cikkbe, hát nem tudja már a végét lenyelni?“

Nem bizony kedves kiadóhivatal, mert mit tudja Ön, hogy mi az a 41 fokos láz és mi az a mandulagyulladás? Próbálja csak meg mandulagyulladásnál bosszuságát lenyelni, ha tudja. Én már egy órája balancirozom a gégem a mai odolos trustukomhoz kijáró kiflilit (mert hétfőn nincs friss kifli) nem tudom sehogysem lenyelni.

Aniii a kutyaafáját, lenyeltem a kifli végét.

Édes szerkesztő ur! Könnybe lábadt szemekkel ígérem, hogy többet mandulagyulladásos cikket nem írok, inkább jelenjen meg b. lapja fehér foltokkal s gondolja az előfizetőinek kisszámú serege, hogy a poliitia cenzurázta ki, még mindig nagyobb dicsőség, mint megírni azt, hogy az amugy is „tülekedő“ munkatársának mandulagyulladása miatt lapunk e heti száma jövő héten jelenik meg, abonenseinknek hat leut, vagy három gyufaskatulyát, vagy 6 regalét kívánátra visszafizetünk.

Egy lázálmos munkatárs.

fo.

előbb. A veszett kutyákra nézve teljesen irrelevant, tehát, hogy van-e ebzárlat, vagy nincsen. Szászvároson meg különös geográfiai tájékozottságuk is van a veszett kutyáknak. Ebzárlat idején csak egészséges kutyákat szoktak egész falka számra megmérgezni éjjel a rendőrök.

(Cenzurat.)

G. F.

HIREK.

— **Személyi hir.** Herlea Sándor polgármester és Belei Viktor városi tanácsnok fűrdőn töltött szabadságukról visszatérve, hivataluk folytatását megkezdték.

— **A szászvárosi magyar egyetemi hallgatók estélye** e hó 10-én, a Transsylvania-ban lesz megtartva. A válogatott műsor-estélyt ajánljuk a magyarság érdeklődő figyelmébe. Az estély jövedelme a szegénysorsu egyetemi hallgatók felszegélyezésére fog fordíttatni. Bővebbet a plakátokon!

— **A Református Nőegylet** e hó 1-én tartotta rendes havi választmányi gyűlését, melyen megalakították az általánosan kedvelt vallásos-estélyek rendezőbizottságait. A sorozatos vallásos-estélyek az október 31-iki reformációi emlékünneppel veszik kezdetüket. Ugyancsak e hóban készül a Ref. Nőegylet egy nagyobb szabásu, műsoros-estéllyel egybekötött multság rendezésére is.

— **A róm. kath. Népszövetség VIII-ik kulturestélyének műsora**, mely 1927. szept. 11-én délután fél 6 órakor a róm. kath. elemi iskola disztermében lesz megtartva: 1. Szaval: Enyedi Margit. 2. Ave Mária, hegedűszóló: Pista Vilmos ur. 3. Üdvözlő beszéd: P. Weldin Konstantin. 4. Blaha Sári nótája, táncos couple aktuális strófákkal, elődják: Schrammel Vilma, Schrammel Böske, Fülöp Bözsi. 5. A halálról felolvas: dr. Sváby Ferdinánd ur. 6. Ének, hegedű kísérettel: Táborosky Alfréd és Pista Vilmos ur. 7. Német záró beszéd: P. Weldin Konstantin. Mindenkint szívesen lát a róm. kath. Népszövetség.

— **Lemondott a Hunyadi Ref. Egyházmegye főgondnoka.** Mint értesültünk, gróf Kendeffy Gábor, Óraljaboldogfalvi nagybirtokos, kitért egy évvel, éppen Szászvároson választott meg nagy reményekkel biztató egyhangúsággal a közgyűlés az egyházmegye főgondnokának; a közelmúltban — egyházkerületi közgyűlés előtt — beadta lemondását a petrozsényi ref. esperesnek, Kovács Lajosnak. Mire a püspöki jelentés meleg hangon köszöntötte az új státus férfiut kitüntetés számba veendő állásában, Kendeffy gróf már vissza is vonult az egyházi közszerepléstől. Nem tudjuk, hogy mi volt az oka e feltűnést keltő visszavonulásnak, de mindenesetre megütődéssel veszünk tudomást a főgondnok lemondásáról.

— **Kultur-délutánok.** A helybeli r. kath. Népszövetség szeptember hó 7-én kezdi el a kultur-délutánok őszi ciklusát. Ezen kultur-délutánok valóban nivós előadásoknak bizonyultak, s amint értesülünk, az őszi folyamán

is értékes előadás-sorozatokban lesz részünk. A szeptember 7-iki kultur-délután kiemelkedő része dr. Sváby Ferdinánd orvos urnak „A halál” c. physiologia-bölcseleti felolvasása nagy érdeklődésre tart igényt. Ugy értesültünk, hogy bármely más vallásukat is szívesen látják, sőt a rendezőség udvariasan úgy intézkedett, hogy a vendégek az előadó terem négy első sorában helyezendők el. — Nagy érdeklődéssel tekintünk a róm. kath. Népszövetségnek ezen őszi előadás-ciklusa elé.

— **A kétféle 500 leus bankjegyek nem hamisítványok.** A szászvárosi államrendőrség felhívására közöljük, hogy a forgalomban levő kétféle, különböző időben kibocsátott 500 leus bankjegyek: nem hamisítványok s a közönségnek aggodalomra nem lehet oka, mert a szászvárosi államrendőrség a hamisítványoknak híresztelt újabb keletű bankjegyekre vonatkozólag, a dévai Banca Nationale kirendeltségénél megnyugtató feleletet kapott, azt t. i., hogy mind a kétféle bankjegy valódi. Azonban a tisztán látás végett, hogy a kettő közötti különbség senkit zavarba ne ejtsen, leközljük a kétféle valódi 500 leus egymástól eltérő szignaturáját:

I. A régebbi kiadásu 500 leusok „írás” oldalán, a bal sarkon 3 sorban ez olvasható:

PEINT PAR
CLEMENT
SERVEAU

a jobb sarkon 3 sorban, a sarló között ez olvasható:

GRAVE
PAR
RITA

Ennek a bankjegyeknek a színezése egy kissé halványabb tónusu, a víznyomatban levő babérfejes Traian-fő, kissé elmosódott és homályos.

II. A másik, újabb kibocsátásu, bankjegy „írás” oldalán, a fentitől eltérőleg, a bal sarkon már csak két sorban olvasható ez:

CLEMENT
SERVEAU

a jobb sarkon a sarlóban csak egy sorban ez olvasható:

RITA

Ennek víznyomatában a Traian-fő világosabb és élesebb, valamint elevenebb tónusu a banknóta színezése is.

— **Összegegett egy kis leány.** Özv. Spánné szászvárosi magánzó, 5 éves kis leánykája, a Hosszu-utcában játszani ment a szomszéd udvarra. Anyja a közeli szomszédasszonyokkal együtt egy utcai lócán tereferélve varrodgált s nem vette észre, hogy kis leánya a szomszéd udvaron egy rotyogó üst mellett játszadozik egy hozzá hasonló koru fiucskával. Az üstben, szabad tűz mellett, hullott almát főztek a disznóknak s nagy gondatlansággal senki sem vigyázott a veszedelmes nyitott tüzre és a fedetlen rotyogó üstre. A kis leányka kevés idej játék után, az üstből egy pár fővő almát akart kiszedni, hogy megégye, de szerencsétlenségére a nyitott tüznél ruhácskaja lángolt fogott. Az udvaron egyedül lévő kis fiu, mikor égni és jajgatni látta kis barátnőjét, felragadott egy kisebb vizesedényt s leöntötte vele az égő leánykát, de a kevés víz nem sokat használt. Látva, hogy a kislányon az egész ruha lobogni kezd, kiszaladt az utcára rettenetes ordítások között. Mire özv. Spánné az utcáról az udvarra szaladt, kis leányának haja is tüzet fogott már s a gyermek borzalmas jajgatások között, csupa lángokban állott. A szerencsétlen kis leányt anyja egy pokróccal hirtelen leborította, de már nem lehetett megmenteni, mert

isszonyu kínok között még az nap éjjel belehalt szörnyű égési sebeibe.

— **Az elemi iskolák csak október 1-én nyilhatnak meg.** A rettenetes gyermekbetegségekre való tekintettel, a közoktatási miniszterium, a közegészségi tanács javaslatára, az összes elemiiskolák részére elhalasztotta a tanítás megkezdését október 1-ig. A középiskolákra e halasztás nem vonatkozik s így a beírás és tanítás azokban normálisan fog megtörténni. A Regátban dühöngő járvány hűdésekben és borzasztó fájdalmakkal járó merevedésekben jelenkezik a gyermekeken s halálozási arányszáma oly nagy, hogy soha nem tapasztalt éberséggel és lendülettel fogtak össze az illetékes hatóságok a járvány leküzdésére. Külön betegszállító vonatokat rendeztek be és, különleges figyelemmel gondoskodnak a fertőtlenítésről. A Regátban minden poliomielitában (ez a neve a járványos betegségnek) levő gyermeket Bukarestben gyűjtenek össze a gyermekgyógyintézet, külön e célra berendezett két pavillonjában. Az egész ország területén tilos 10 éven aluli gyermekeknek színházba, moziba s egyéb gyűlékezési helyre menni, mert a betegséget leginkább a felnőttek terjesztik. Erdélyben még eddig csak szórványosan fordult elő egy-két eset.

(Cenzurat.)

— **A bortermés bejelentése.** A közelgő szüret időszertívé teszi, hogy a szőlőbirtokosok figyelmét felhívjuk azokra az érvényben levő intézkedésekre, amelyek szerint a bor- és musttermést az előjáróságoknál be kell jelenteni a szüret befejezése után azonnal, de legkésőbb 24 óra alatt. A termelési helyen eladott, vagy elszállítandó bor az elszállítás előtt bejelentendő megadóztatás végett. Aki ezen rendelkezések ellen vét, azt jövedéki kihágás címén az adók kétszeresével és 5000 leu pénzbírsággal büntetik meg. A termelőknek adómentes borkedvezmény iránti igényeiket legkésőbb a szüret megkezdéséig kell bejelenteni. Kedvezményt a családfelek és a 18-ik életévüket betöltött családtagok élveznek. Italmérséssel bíró temelők kedvezményben nem részesülnek.

— **Bérházat ad el a ref. egyház,** hogy roskadozó templomát kirenoválhassa. A főhatóság által eladásra engedélyezett bérháza Országuton fekszik s jelenleg özv. Solymossyné bírja haszonbérben. Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítást Bocz Soma takarékpénztári igazgató ad a Szászvárosi Takarékbán.

— **Közgazdasági hírek.** Gabona: Üzlet rettenetesen vontatottan megy. Semmi élénkség. Malmok liszteiket nagyon nehezen tudják elhelyezni s így a vételkedv a legminimálisabbra szorítkozik. Árak: 750—760 kismalmok részéről. Nagymalmok egyelőre csak a legszükségesebbet veszik s azt is csak fenti árakban fizetik. — Tengeri: Bőven került vagonrakományban a Regátból, valamint helyi termelő részéről is a piacra. Nagy kereslet már ebben a cikkben nincsen. Ára 150—155 nagyvékánként. — Zabban: bő kínálat, ára 55 lei litervékánként.

— **Az alkoholkérdés megoldása.** „Az alkoholizmus” című lap Forel Ágost svájci egyetemi tanárnak frappáns véleményét hozza az alkoholkérdésről a következőkben: „Ha varázsvesszővel sikerülne egy ország valamennyi iszákos emberét egy csapásra eltüntetni, rövid 2—3 évtized alatt éppen annyi iszákos lenne, mint jelenleg. Ha ellenben az összes mértékletes ivókat abstinenssé tesszük, az iszákosokkal azonban nem törődve, azokat tovább hagyjuk inni, rövid 2—3 évtized alatt nem lesz többé iszákos ember.”

— **Agyonsujtotta a villámcsapás.** Kiss Péter petrillai lakost, mezei munka közben nagy vihar érte utol. A község messze volt tőle s így az eső elől egy szénakazal alá bujt. Pár pillanat múlva azonban a villám a szénakazalba csapott s a szerencsétlen embert agyonsujtotta.

— **A cigányok kincse.** A minap Ujvidék határában egy kóbor cigánykaravánt fogtak el a csendőrök tiltott koldulás miatt. A cigányok négy csontig lefogyott, tüdővésztes, táncoló majmocska produkciói után kéregettek. Bekísérték őket Ujvidékre, ahol amikor a szekerüket átvizsgálták, a szalma közt, foltozott cserépfazekakba rejtve, 64 kiló ezüstpénzt találtak. Eddig még meg sem lehetett állapítani, hogy mennyi pontosan a cigányok kincse, mert a sok ezüst huszféle ország pénzemeiből van összegyűjve.

— **Amit a csehektől megtanulhatnánk.** A cseh közoktatásügyi miniszter rendeletben tiltotta meg az iskolába járó leányoknak a kirívó és dekoltált ruha viseletét, az erotikus testszínű harisnyák hordozását, valamint a puder és ruzs használatát. Ez a rendelet az egyetemi hallgató nőkre is kötelező.

— **A méz mint táplálék és mint gyógyszer.** A mi népünk sokkal kisebb mértékben fogyasztja a mézet, mint az európai nyugati államok, vagy az amerikai Egyesült Államok lakossága. Pedig a méz elsőrendű táplálék, amelyről I. B. Voiron így nyilatkozik: Hogy élhessünk, két dologra van szükségünk: az egyik, hogy együnk, ha egészségesek vagyunk, a másik, hogy gyógyítsuk magunkat, ha megbetegszünk. A méz mindkét célt szolgálja: táplál és gyógyít. A méz ezen tulajdonságait a régiek is ismerték és azt tartották, hogy sok méz élvezése hosszú életet eredményez. Ma azonban már az orvosok is megállapították a méz gyakorlati jelentőségét úgy az élelmezés, mint a gyógyászat terén. Magas tápértéke elsősorban onnan ered, hogy legnagyobb mennyiségben gyümölcs- és szőlőcukrot tartalmaz, de ezt is invertált állapotban úgy, hogy a gyomorba jutva azonnal felszívódhat a szervezet által. Az invertálást, az emésztési folyamat legnagyobb munkáját már a méhek végezték el, úgy, hogy az emberi szervezetnek csak assimiláció maradt. A méznek ez a tulajdonsága az, amely annyira értékesé teszi a cukorral szemben. Másodszorban különböző tápsokat is tartalmaz, amelyek az emberi test fentartására feltétlenül szükségesek. Sok benne a vitamin, azután pedig foszfor, mész és vas. Ezen tulajdonságainál fogva a méz tápláló ereje nagyon nagy s főleg abban nyilvánul, hogy gyors felszívódása következtében, magas hőt fejleszt, erősíti az izmokat, csillapítja az idegeket s mindezt anélkül teszi, hogy munkát adna az ember emésztő szerveinek. Másrészt pedig mint gyógyszer is elsőrangú. Elűzi az álmatlanságot, szünteti az ideges rohamokat, forró teába hasznos szer köhögés, rekedtség, hurut s általában a tüdő mindenféle bántalmi ellen stb. Dr. Miget párisi egyetemi tanár írja: A méz elejét veszi az elfáradásnak azzal, hogy amikor helyreállítja a szövetek veszteségeit, nem veszi igénybe a szervezetet a maradékok eltávolítására. Teljesen elmarad az invertált folyamat, amely ha tökéletlen, cukorbetegséget okoz. A. J. Cook tanár mondja: Ha a közönséges cukor átalakítatlanul szívódik fel, a vesék küszöbölnek ki a testből, aminek a következménye azok elfáradása lehet s az orvosok nem tévednek, amikor azt állítják, hogy a huszadik század túl nagy cukorévezése ékekenyén káros a vesékre és így veszélyes az egészségre. Ezzel szemben

mézezés után az ember emésztő gépje fel van mentve azon munka alól, amelyet a cukorevés ad és így dacára annak, hogy a test megkapja a szükséges táplálékot, egyes szervek nyugalmat élveznek. Az ásványi sók, ha nincsenek is túlnagy mennyiségben a mézben minőségük, összetételük és eredetük olyan, hogy könnyen és teljes mértékben emészthetők. Vérszegény betegeknek tehát jobb orvosság a méz, mint bármely más mesterséges készítmény. A körülbelül 0-14 százalékos hangyasav pedig kiváló antiseptikus szer, amely a mézet a romlástól megóvjá, az emberi szervezetre pedig desincificáló, erősítő és üdítő hatással van. Mindezekhez hozzájárul még a Caillas felfedezése, hogy a méz rádiumot is tartalmaz. Ezen rádium nemcsak a rákra lehet gyógyító hatással, de feltétlenül jól kell tegyen a vérszegény, ideggyenge és üdülő betegeknek. Ha a mesterséges rádium készítmények hasznosoknak bizonyultak, a mézben levő rádium annál hatásosabb kell, hogy legyen, mivel természetes eredetű. Egy kanálnyi méz egy pohár meleg vízben citromlével elkeverve, kitűnő esti ital a turistáknak. Körülbelül 75% caloriát tartalmaz. A méz mindennapi evése hosszú élet titka. Ezt még Democritos mondta.

Hires anekdóták.

Két ujonc.

Egy napon II. Frigyes porosz király, testvérével Henrikkel, meglátogatott egy ferencendi kolostort Sziléziában. A látogatás végén miután látták s tapasztalták a főnök vendégszeretetét, kérde a császár a quardiántól van-e valami kívánsága?

„Igen Felség” — feleli a guardian, — kérem engedné meg nekem a törvény ellenére, hogy minden évben „két ujoncot” fogadhaszak föl.

„Legyen meg a kívánsága” — feleli a király — és az első alkalommal én magam fogok küldeni „két ujoncot”. Ezután adafordult testvérehez s mondá franciául — azt gondolva, hogy a quardian nem fogja megérteni: — „Küldeni fogok ennek az ágrólszakadt ostobának két szamarat.”

A guardián, ki az egészet értette, nyugodtan tette hozzá: „Miután Felséged oly nagylelkű, szabad legyen még egy kegyelemért esedeznem. Engedje meg Felséged, hogy azon két ujonc egyikének, kiket küldeni fog, adjam Felséged nevét; a másiknak pedig Felséges testvérenek a nevét.”

„ERZSÉBET“-MÓZI

A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. — Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év szept. hó 4-én délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor:

Nagy cirkusz-film

Zemgannó fivérek

Szenzációs dráma a művészetből. Főszerepben a volt orosz cári udvari ballet prima ballerínája **Stacia Napierkowska**, Constant Rémy, San Juana. Ezenkívül:

Terpsichor, a táncosnő, és ZIGOTTO.

A hátszegi Szt. Ferencendi nővérek leányinternátusa újra megnyitott elemi iskolások részére. 19 1-3

Kiadó lakás. Szászvároson a Romoszi-ut 9. szám alatt lévő ház f. hó 15-ikétől kezdve haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet ugyanott.

Eladó ház. Szászvároson a Piața Ardeleana (rég. Iskolatér) 8. számú ház eladó. Értekezhetni Bocz Soma takarékpénztári igazgató urnál. 16 1-2

F. Ábrahám - Orăștie

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe kitűnő minőségű kenyér- és téstalisztjeit a legjutányosabb napi áron.

Raktáron tart mindennemű terményt, 15 korpát, stb. 1-4

AEROXON

a legjobb légyfogó,

nagyban és kicsinyben kapható a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.” könyv- és papirkereskedésében.

Cenzurat: de Liviu Herlea, Politai.

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csak a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 15 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!

Nyomatott a „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” gyorsajtóján.